

ARCHIWUM UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

ZESPÓŁ:

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945

SYGNATURA:

WF II 504 – Teczki akt doktorskich podania o dopuszczenie do egzaminów ścisłych, ocena pracy, załączniki 1860-1945

SYGNATURA OBIEKTU:

WF II 504 – Mantel Wilhelm

DIGITALIZACJA:

Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego

2015 r.

1. NR ARCHIWUM: 805	2. NAZWA ARCHIWUM: Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego	
3. NAZWA ZESPOŁU: Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945 (WF II)		
4. NR ZESPOŁU: 17	5. SYGNATURA OBIEKTU: WF II 504 – Mantel Wilhelm	
6. LICZBA STRON/KART: 16		7. LICZBA SKANÓW: 16
8. DATA WYKONANIA: 2015	9. NAZWA PRACOWNI: Archiwum UJ	10. WYKONAWCA KOPII CYFROWYCH: Jacek Urbanowicz
11. UWAGI: -		

Muzykologia

1

Do

Wysokiego Dziekanatu

Wydziału filozoficznego U.Ż.

Skiej podpisany uprasza
o pozwolenie mu składania rygorozio
z historji i teorji muzyki jako przedmiotu
głównego, języka niemieckiego jako pomoc-
nego, oraz filozofji ścisłej na podstawie
dysertacji p. t. „Juliusz Zarębski. Życie
i twórczość.”

Sriadectwo uzyskania absolutyzum
dotyczy po otrzymaniu duplikatu paginio-
wego indeksu.

Wilhelm Mantel.

Gdańsk, 30 czerwca 1930r.

2 załączniki: sriadectwo dojrzałości i metryka
urodzenia wyprisytem. Mantel w

Katolicki i dyplom

odborny

W. Mantel

Wilhelm Mantel

nach unten

Abdruck für Abdruckman
Abdruckman

Abdruckman
Abdruckman

Abdruckman
Abdruckman

Abdruckman
Abdruckman

Abdruckman
Abdruckman

Chlorophyll

1887
1888

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

Chlorophyll

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY
UNIWERSYTETU J. C. LLÓRSKIEGO
W KRAKOWIE.

L. 1583/30.

W Krakowie, dnia 2. lipca 1930 r.

JW Panom Profesorom:

drowi Jachimeckiemu

" Garbowskiemu *Garbowski*

przesyłam podanie p. Wilhelma Mantla
z prośbą o wydanie opinii na piśmie
czy na podstawie załączonej pracy można
kandydata dopuścić do rygorozów.

Dziekan Wydziału filozoficznego:

St. Krantz

Przewodniczący 6. II. 1931

Rektor. Prof. Lelicki

Dziekan. Prof. Dybowski

Przewodniczący Prof. Jachimecki

Ocena dySSERTacji P. Wilhelma Mantel'a

p.t. Juljusz Zarębski. Życie i dzieła.

Do jednych z ważniejszych postulatów historii muzyki polskiej drugiej połowy XIX-go wieku należała niewątpliwie do czasów ostatnich praca o twórczości Juljusza Zarębskiego. Już na podstawie kilku popularniejszych utworów Zarębskiego, które zdołały się utrzymać w repertuarze pianistów polskich i wejść do spisów kompozycji, należących do rodzaju dydaktycznego, zwracał Zarębski pilną uwagę wszystkich, zajmujących się polską muzyką fortepianową po Chopinie. Niejednokrotnie też starano się charakteryzować talent Zarębskiego jako dalsze ogniwo w ewolucji muzyki fortepianowej po Chopinie i jako zwiastuna stylu impresjonistycznego, który był na drodze prowadzącej do harmonji Debussy'ego. Ale wyobrażenia o stylu Zarębskiego polegały na fragmentarycznej jedynie znajomości jego kompozycji. Wprawdzie młodo zmarły muzyk / 1854-1885 / wydał zaledwie 31 opusów, więc ogarnięcie całej jego twórczości nie powinno by przedstawiać większych trudności, niemniej jednak zebranie i tego materiału natrafiało stale na znaczne przeszkody. Oprócz tego pozostawało otwartem pytanie, czy to, co zanotowano w katalogach wydawnictw muzycznych, jest całą spuścizną po Zarębskim, czy też nie zachowały się jeszcze jakieś kompozycje w rękopisach. Już sam fakt wykonania po wognie Kwintetu fortepianowego Zarębskiego / W Warszawie z udziałem Józefa Turczyńskiego /, więc dzieła nie wydane, musiał nasuwać przypuszczenia, że z druków nie można poznać twórczości Zarębskiego w całej jej rozciągłości.

P. Wilhelm Mantel podjął pracę nad twórczością Zarębskiego przed dwoma przeszło laty z własnej inicjatywy. Zdołał zgromadzić wszystkie wydane kompozycje Zarębskiego, musząc do tego celu robić poszukiwania po zakamarkach antykwariatów polskich i zagranicznych. Za pośrednictwem podpisanego uzyskał także od siostry kompozytora wszystkie zachowane po Zarębskim utwory rękopiśmienne. Kwintet użyczył kandydatowi prof. Turczyński z Warszawy. W ten sposób mógł p. Mantel pracę swoją oprzeć na całym dostępnym materiale muzycznym, noszącym na sobie podpis kompozytora. Z największą prawdopodobieństwem możemy więc dzisiaj utrzymywać, że mamy przed sobą całokształt twórczości Zarębskiego.

Z równą skrupulatnością zebrał kandydat ^s współczesne krytyki o wydawnictwach Zarębskiego i o jego koncertach, jakkolwiek warunki nie-pozwalały mu na odbywanie w tym celu dalekich podróży. Dla naukowych rezultatów pracy p. Mantel'a ogarnięcie odnośnego materiału nie przedstawiało większej korzyści.

Rozprawa kandydata zajmuje się szkicowo życiem Zarębskiego. Fakty, podane w poświęconym temu rozdziałowi, opierają się na niewątpliwych dokumentach i na godnych zaufania wiadomościach, zaczerpniętych z notatek biograficznych w pismach polskich, jak również na informacjach, udzielonych kandydatowi przez siostrę kompozytora P. Marję Filipowską.

Główny interes pracy przedstawiają rozdziały, poświęcone anali-

zie utworów Zarębskiego. Podzieliwszy twórczość Zarębskiego wedle kilku gatunków przeprowadził kandydat bardzo szczegółową analizę form, środków melodyjnych i harmonicznych utworów, na ich stosunek do muzyki epoki poprzedniej, wskazał na wpływy na jego twórczość ze strony Chopina, Liszta i Wagnera, zarazem zaś na te czynniki, które stanowiły o odrębności stylu Zarębskiego wobec jego epoki i były zapowiedzią środków muzycznych niedalekiej po nim przyszłości. Na tym punkcie praca p. Mantel'a nie pozostawia nic do życzenia. Braki, jakie można jej wytknąć, odnoszą się do niedość pogłębionego sposobu ujęcia przedmiotu z punktu widzenia naukowego, t. zn. że po przeprowadzonej analizie nie zdobył się już kandydat na postawienie jakichś wniosków, dotyczących istoty twórczości Zarębskiego pod względem historycznym i estetycznym. Również daje się w pracy tej zauważyć pewnego rodzaju nieśmiałość w krytyce naukowej wobec twierdzeń ze strony innych badaczy, których autorytet aktualny nie pokrywa się z autorytetem ich w chwili wypowiedzenia odnośnych twierdzeń. Kilka fałszywych sądów natury techniczno-analitycznej wyniknęło zapewne z powodu przeoczenia. Niedociągnięciom na punkcie stylistycznym nie mogę przypisać znaczenia zasadniczego, jak również za „lapsus calami” uważam dwa błędy ortograficzne, które podkreśliłem.

Kandydat okazywał w czasie całych studiów uniwersyteckich zgola wzorową pilność i umiowanie przedmiotu i badania naukowego. Stosunek jego do kierownika Seminarjum i kolegów odznaczał się pięknymi zaletami charakteru. Rzetelność i powaga cechuje kandydata w jego pracy. Do dalszych wysiłków p. Mantela na polu muzykologii można odnosić się z całym zaufaniem.

W myśl tego uważam za wskazane dopuszczenie p. Wilhelma Mantel do rygorozów.

Prof. Dr. Stanisław Jachimiec

Ocena rozprawy doktorskiej muzykologicznej
p. d.

"Juliusz Zarębski. Życie i dzieła."
napisał Wilhelm Nantel.

Ogromna ta dysertacja jest dworkiem wielkiej, wypratej i m.
miejscowej pracy. Świadczą o zupełnej dojrzałości autora i pełnej
biegłości, jaką osiągnął przez lat studiów w Wiedniu.

Pora wspomnieć o wybitnym (s. 1-18), omawiającym krótko życie
Zarębskiego, i krótkim (s. 186-193), obejmującym syntetyczną charakterystykę
Kompozytora, główną część elaboratu - od s. 19 do 185 - stanowią analizę
kolejnie utworów Zarębskiego. Są one bardzo niepełne i powierzchowne, oraz
i dają gruntownego wykształcenia, jak w wielu innych wypadkach prof. Jach.
miejscowej. Jakkolwiek już poprzednicy autor wkręcał i wlewał nie tylko
język, ale i Kompozycję z Lisztem, Wagnerem i kierunkami najnowszych
czasów, nie autor wcale wstydzi się wyrażać, że był gotów bezpośrednio przyjąć
nie systematyczny, a zdradą wielostronną ewoluować literaturę porządkową.
Naj, skoro potrafi wskazać na rękę podkreśloną w twórczości Zarębskiego a Schumanna,
Beethovena ("Undine" - a jeden z utworów w Op. 13: des roses et des épines), R. Straussa, Prokofieva,
Alborta (o ile przeobraził "albertowski" dotychczas istniejącą kompozycję),
J. Albenisa i innych. Jest istotnie więcej, bardzo ciekawie i ciekawie, że nie,
które nowe, wybitnie harmoniczne, prężące się powrotem Schumanna,
zostały dokonane już przez zmarłego w r. 1885 naszego twórcę (utwór stale utwór,
nowe, wyrażające się z akordami dominant-septymowego i obniżoną kwintą).
Odpowiadając że Zarębski nie tylko był epigonem Chopina, w najlepszym tego sto,
za zaepigonem, ale także jednym z pionierów impresjonizmu. To jest z pewną
gorzką zaprzeczaniem się z dawnymi krytykami jego utworów ("Echo warszawskie",
Klerykalis...); nie umiarkowanie wreszcie wskazać na jego elementa w tej muzyce,
wyżej wskazać na wzorów samego Liszta! - Szkoda, że autor nie negował wstę,
aj niebawem, któryby bardziej uplastyczniał Zarębskiego, plus opowiada i tworzy.

Dysertacja powyższa oceniana bardzo pochlebnie i przytaczana jej w zupełności
dwomiodu Panu Kolegi Jachimowicza. - Zaświadcza tylko doktor, że autor nie
zażąda wstępu w ydanie z gramatyki (jako stale: tymi utworami), nie umnie też
dopisać wyprawy; i to stale!

W Krakowie, 10.10.1930.

Prof. Dr. Jan. Zarębski

L. 2690/30

9

PROTOKÓŁ

jedno-godzinnego rygorozum z filozofji z p. Wilhelmem MANTLEM,
odbytego dnia 15. listopada 1930 r.

O b e c n i:

Przewodniczący: Dziekan Prof.dr. Dyboski

Egzaminatorowie: " " Rubczyński

" " Heinrich

Egzamin rozpoczął o godz. 9 Prof.dr. Rubczyński i egza-
minował do godz. 9 $\frac{1}{2}$ następnie egzaminował Prof.dr. Heinrich
do godz. 10.

Komisja egzaminacyjna uznała wynik egzaminu za: *nieudany*
nieprzebrowna kandydata na 3 miesiące.

d. j. w.

R. Dyboski

Heinrich

Rubczyński

L. 472/31

11

PROTOKÓŁ

Jedno-godzinne rygorozum z filozofji z p. Wilhelmem MANTLEM,
odbytego dnia 28. lutego 1931 r.

o b e c n i :

Przewodniczący: Dziekan prof.dr. Dyboski

Egzaminatorowie: " " Rubczyński

" " Heinrich

Egzamin rozpoczął o godz. 10 prof.dr. Heinrich i egza-
minował do godz. 10.30 następnie egzaminował prof.dr. Rubczyński
do godz. 11.

Komisja egzaminacyjna uznała wynik egzaminu za: *dostateczny.*

d. j. w. R. Dyboski

Rubczyński

Heinrich

Heinrich. ewent. cel.

13
Dyrekcja P. Wilhelmowa Kantel'a

p. t. Julian Laskowski -
wypisany dla celów
naukowych -

Zdrótka Jachimek

Krakov 4 maja 1936

L. 1503/30.

15

PROTOKÓŁ

dwu-godzinnego rygorozum z historii i teorii muzyki i języka
niemieckiego z p. Wilhelmem M A N T L E M, odbytego dnia
27. października 1930 r.

O b e c n i :

Przewodniczący: Dziekan Prof.Dr. Dyboski

Egzaminatorowie: " " Jachimecki
 " " Garbowski
 " " Wukadinović

Egzamin rozpoczął o godz. 10.10^h Prof.dr. *T. Garbowski*
i egzaminował do godz. 10.50^h następnie egzaminował Prof.dr. *L. Jachimecki*
od g. 10.50 do godz. 11.35 w końcu egzaminował Prof.dr. *Jachimecki*
Wukadinović do godz. 12.

Komisja egzaminacyjna uznała wynik egzaminu za: *dostateczny*

d. j. w.

P. Dyboski
T. Garbowski
L. Jachimecki
W. Wukadinović

Prof. Jachim.: dost.

1801-1819

1801-1819

1801-1819